

Zaak C-576/20**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

4 november 2020

Verwijzende rechter:

Oberste Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 oktober 2020

Verzoekende partij:

CC

Verwerende partij:

Pensionsversicherungsanstalt

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele zaken en strafzaken, Oostenrijk), optredend als rechter in laatste aanleg (Revisionsgericht) [OMISSIS] in arbeids- en sociaalrechtelijke zaken, heeft in de sociaalrechtelijke zaak van verzoekende partij CC [OMISSIS] inzake ouderdomspensioen, op het beroep in Revision van verzoekende partij tegen het arrest van 26 mei 2020 van het Oberlandesgericht Wien (hoogste rechterlijke instantie van Wenen, Oostenrijk), optredend als appelrechter in arbeids- en sociaalrechtelijke zaken, [OMISSIS] waarbij het vonnis van 26 maart 2019 [OMISSIS] van het Arbeits- und Sozialgericht Wien (rechter voor arbeids- en socialezekerheidszaken Wenen, Oostenrijk), is bevestigd, in niet-openbare zitting de volgende

B e s l i s s i n g

gegeven:

A. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag: **[Or. 2]**

1. Dient artikel 44, lid 2, van verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de

socializekerheidsstelsels aldus te worden uitgelegd dat deze bepaling zich verzet tegen de inaanmerkingneming van in andere lidstaten vervulde tijdvakken van kinderopvoeding door een voor de toekenning van een ouderdomspensioen verantwoordelijke lidstaat onder wiens wetgeving de aanvrager van het pensioen met uitzondering van die tijdvakken van kinderopvoeding haar gehele loopbaan, al dan niet in loondienst, heeft afgelegd, en zulks reeds op grond van het feit dat de aanvrager van het pensioen op het tijdstip waarop volgens de wetgeving van die lidstaat de inaanmerkingneming van de tijdvakken van kinderopvoeding aanving, geen werkzaamheid, al dan niet in loondienst, uitoefende?

Voor het geval dat de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord:

2. Dient artikel 44, lid 2, eerste volzin, eerste zinsdeel, van verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socializekerheidsstelsels aldus te worden begrepen dat de overeenkomstig titel II van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socializekerheidsstelsels verantwoordelijke lidstaat tijdvakken van kinderopvoeding volgens zijn wetgeving per definitie niet in aanmerking neemt of slechts in een concreet geval niet in aanmerking neemt?

B. [OMISSIS] [Or. 3] [OMISSIS] [Schorsing van de behandeling van de zaak]

Motivering:

[1] **I. Voorwerp van de procedure en feiten:**

- [2] Verzoekster, CC (hierna: „verzoekster”), is geboren in 1957. Van 4 oktober 1976 tot en met 28 augustus 1977 betaalde zij gedurende haar leertijd 11 maanden premie voor de verplichte ouderdomsverzekering in Oostenrijk. Na haar studie betaalde zij van 1 januari 1982 tot en met 30 september 1986 op grond van een zelfstandige werkzaamheid nog eens 57 maanden premie voor die verplichte ouderdomsverzekering.
- [3] Vanaf oktober 1986 studeerde verzoekster in het Verenigd Koninkrijk. Begin november 1987 verhuisde zij naar België, waar zij op 5 december 1987 respectievelijk 23 februari 1990 van twee zonen beviel. Zij verbleef vervolgens eerst in België, daarna, van 5 december 1991 tot en met 31 december 1991, in Hongarije en ten slotte van 1 januari 1993 tot en met 8 februari 1993 in het Verenigd Koninkrijk. Van 5 december 1987 tot en met 8 februari 1993 wijdde verzoekster zich aan de verzorging en opvoeding van haar kinderen. Zij oefende geen werkzaamheid uit en betaalde noch in het Verenigd Koninkrijk, noch in België of Hongarije premie voor de ouderdomsverzekering. Verzoekster ontving in de betrokken periode ook geen prestaties voor de opvoeding of verzorging van kinderen.

[4] Op 8 februari 1993 keerde verzoekster terug naar Oostenrijk, waar zij vervolgens tot oktober 2017 op grond van een werkzaamheid, al dan niet in loondienst, verzekeringstijdvakken voor de ouderdomsverzekering vervulde.

[5] **II. Toepasselijke bepalingen van Unierecht: [Or. 4]**

[6] Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (hierna: „verordening nr. 987/2009”):

„Artikel 44

Inaanmerkingneming van tijdvakken van kinderopvoeding

(1) Voor de toepassing van dit artikel wordt onder „tijdvak van kinderopvoeding” verstaan een tijdvak dat op grond van de pensioenwetgeving van een lidstaat wordt meegeteld of dat recht geeft op een aanvulling op het pensioen met kinderopvoeding als expliciete reden, ongeacht volgens welke methode dit tijdvak wordt berekend en ongeacht of het tijdvak tijdens de kinderopvoeding wordt verdiend dan wel met terugwerkende kracht wordt erkend.

(2) Indien op grond van de wetgeving van de op grond van titel II van de basisverordening bevoegde lidstaat geen kinderopvoedingstijdvak in aanmerking wordt genomen, blijft het orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving overeenkomstig titel II van de basisverordening op de betrokkene van toepassing was omdat deze aldaar, al dan niet in loondienst, werkzaam was op het tijdstip waarop op grond van die wetgeving de inaanmerkingneming van het kinderopvoedingstijdvak voor het kind in kwestie aanving, verantwoordelijk voor de inaanmerkingneming van dat tijdvak als tijdvak van kinderopvoeding op grond van de door dat orgaan toegepaste wetgeving, alsof de kinderopvoeding op het grondgebied van de desbetreffende lidstaat had plaatsgevonden.

(3) Lid 2 geldt niet indien de wetgeving van een andere lidstaat wegens een al dan niet in loondienst uitgeoefende werkzaamheid op de betrokkene van toepassing is of wordt.”

[7] **III. Toepasselijke bepalingen van nationaal recht:**

[8] A) Allgemeines Pensionsgesetz (algemene pensioenwet), BGBl I 2004/142 (hierna: „APG”):

„Recht op ouderdomspensioen

§ 4. *(1) Een verzekerde die de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt (normale pensioengerechtigde leeftijd), heeft recht op een ouderdomspensioen indien hij vóór de peildatum (§ 223, lid 2, ASVG) ten minste 180 verzekeringstijdvakken uit hoofde van deze of een andere federale wet heeft vervuld, waarvan [Or. 5] ten*

minste 84 verzekeringstijdvakken op grond van een uitgeoefende werkzaamheid (minimumverzekeringstijdvak). [...]

Hoogte van het ouderdomspensioen

§ 5. (1) De hoogte van de maandelijkse bruto-uitkering wordt berekend -- behoudens een bijzondere verhoging uit hoofde van § 248, lid 1, ASVG, § 141, lid 1, GSVG en § 132, lid 1, BSVG – op basis van het tot de peildatum (§ 223, lid 2, ASVG) vastgestelde totale krediet (§ 11, punt 5), gedeeld door 14. [...]

§ 16. [...] (3a) Met het oog op de vervulling van het minimale tijdvak van verzekering overeenkomstig § 4, lid 1, worden ook als verzekeringstijdvakken beschouwd de vóór 1 januari 2005 vervulde gelijkgestelde tijdvakken van kinderopvoeding in de zin van § 227a ASVG, § 116a GSVG en § 107a BSVG.

(6) In afwijking van § 4, lid 1, wordt de pensioengerechtigde leeftijd voor vrouwelijke verzekerden die vóór 1 januari 2024 de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt, vastgesteld overeenkomstig § 253, lid 1, ASVG (§ 130, lid 1, GSVG, § 121, lid 1, BSVG); [...]

- [9] B) Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (algemene socialeverzekeringwet), BGBl 1955/189 (hierna: „ASVG”):

„Verzekeringstijdvakken

§ 224. Onder verzekeringstijdvakken worden begrepen de in § 225 en § 226 vermelde premietijdvakken en de in § 227, § 227a, § 228, § 228a en § 229 vermelde gelijkgestelde tijdvakken.

[...]

Gelijkgestelde tijdvakken van kinderopvoeding in de periode vanaf 31 december 1955 tot 1 januari 2005

§ 227a. (1) Als gelijkgesteld tijdvak voor de periode vanaf 31 december 1955 tot 1 januari 2005 geldt bovendien in de tak van de pensioenverzekering waarin het voorafgaande premietijdvak is vervuld, of anders, waarin het daaropvolgende premietijdvak is vervuld, ten aanzien van een verzekerde die haar (zijn) kind (lid 2) daadwerkelijk en hoofdzakelijk heeft opgevoed, het tijdvak van de opvoeding op het nationale grondgebied gedurende een termijn van ten hoogste 48 kalendermaanden, te rekenen vanaf de geboorte van het kind. Bij een meerlingengeboorte wordt die termijn verlengd tot 60 kalendermaanden.

(2) Als kind in de zin van lid 1 wordt beschouwd:

1. de kinderen van de verzekerde;

[...]

(3) *Indien vóór het verstrijken van de termijn van 48 kalendermaanden (c.q. 60 kalendermaanden) opnieuw een kind wordt geboren (wordt geadopteerd, de kosteloze zorg voor een kind wordt overgenomen) [Or. 6], dan duurt deze termijn slechts tot die volgende geboorte (adoptie, overname van de kosteloze zorg voor een kind); [...]*

(4) *Een recht voor één en hetzelfde kind bestaat in de betrokken tijdvakken enkel voor de persoon die het kind daadwerkelijk en hoofdzakelijk heeft opgevoed [...]*

[...]

(8) *Voor elk gelijkgesteld tijdvak van opvoeding van een adoptie- of pleegkind (lid 2, punten 5 en 6) dient uit de middelen van het compensatiefonds voor gezinstoelagen een bijdrage te worden betaald ter hoogte van 22,8 % van de bijdragegrondslag. De bijdragegrondslag voor de kalenderdag is het bedrag in de zin van § 76b, lid 4, in de op 31 december 2014 vigerende versie.”*

[10] § 116a GSVG loopt in wezen parallel aan § 227a ASVG.

[11] **IV. Argumenten en conclusies van partijen:**

[12] Verzoekster diende op 11 oktober 2017 een ouderdomspensioenaanvraag in bij verweerster, de Pensionsversicherungsanstalt (hierna: „PVA”)

[13] De PVA kende verzoekster bij besluit van 29 december 2017 met ingang van 1 november 2017 een ouderdomspensioen toe ter hoogte van 1 079,15 EUR. Ter berekening van het pensioen ging de PVA uit van 366 in Oostenrijk vervulde verzekeringstijdvakken, waarvan 14 maanden van gelijkgestelde tijdvakken van kinderopvoeding van januari 1993 tot en met februari 1994.

[14] Tegen dat besluit heeft verzoekster beroep ingesteld en zij vordert toekenning van een hoger ouderdomspensioen. Zij is van mening dat ter berekening van haar pensioen ook de tijdvakken van kinderopvoeding in de lidstaten Verenigd Koninkrijk, België en Hongarije van 5 december 1987 tot en met 31 januari 1993 (63 maanden) als gelijkgestelde tijdvakken in aanmerking moeten worden genomen. [Or. 7]

[15] De PVA is daarentegen van opvatting dat de in het buitenland vervulde kinderopvoedingstijdvakken volgens artikel 44 van verordening nr. 987/2009 niet in aanmerking behoeven te worden genomen omdat verzoekster niet rechtstreeks voorafgaand aan het tijdvak van kinderopvoeding een werkzaamheid heeft uitgeoefend en de kinderopvoeding heeft plaatsgevonden in lidstaten die in beginsel voorzien in de inaanmerkingneming van tijdvakken van kinderopvoeding.

[16] **V. Voorafgaande procedure:**

- [17] De rechter in eerste aanleg (Arbeits- und Sozialgericht Wien) heeft het beroep verworpen omdat niet is voldaan aan de voorwaarden van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 betreffende de inaanmerkingneming van in een andere lidstaat vervulde tijdvakken van kinderopvoeding.
- [18] Dat vonnis is door de rechter in tweede aanleg (Oberlandesgericht Wien) bevestigd. Deze rechter was van oordeel dat artikel 44 van verordening nr. 987/2009 moet worden beschouwd als een volgens artikel 21 VWEU toegestane beperking van het vrije verkeer van burgers van de Unie.
- [19] Tegen dat arrest heeft verzoekster beroep in Revision ingesteld bij het Oberste Gerichtshof. Zij verzoekt om toewijzing van het beroep. De PVA is geen partij bij de procedure in Revision.
- [20] **VI. Motivering van de prejudiciële verwijzing:**
- [21] Eerste prejudiciële vraag:
- [22] Uit artikel 97 van verordening nr. 987/2009 en artikel 91 van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (hierna: „verordening nr. 883/2004”) volgt dat die verordeningen reeds [**Or. 8**] van kracht waren op zowel het tijdstip van indiening van de ouderdomspensioenaanvraag (11 oktober 2017) als het tijdstip van vaststelling van het litigieuze besluit door de PVA (29 december 2017). Zij zijn derhalve in de visie van het Oberste Gerichtshof *ratione temporis* van toepassing (arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie [hierna: „Hof”] *Reichel-Albert*, C-522/10, EU:C:2012:475, punten 26 e.v.). Uit artikel 2, lid 1, en artikel 3, lid 1, onder d), van verordening nr. 883/2004 volgt dat verzoekster binnen de persoonlijke en materiële werkingssfeer van die verordening valt.
- [23] Het Arbeits- und Sozialgericht Wien stelde terecht vast dat de maand januari 1993 – toen verzoekster met haar zonen in het Verenigd Koninkrijk verbleef voordat zij terugkeerde naar Oostenrijk, waar zij vanaf februari 1993 werkzaam was – door de PVA is erkend als gelijkgesteld tijdvak van kinderopvoeding in de zin van de ASVG. Voor de onderhavige procedure gaat het dus in wezen om de door verzoekster in België (en gedurende één maand in Hongarije) vervulde tijdvakken van kinderopvoeding van december 1987 tot en met december 1992. In die periode was verordening nr. 883/2004 nog niet van toepassing, maar de voorloper ervan, verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op loontrekkende en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (hierna: „verordening nr. 1408/71”). Het Oberste Gerichtshof is echter van oordeel dat de voornoemde tijdvakken overeenkomstig artikel 87, leden 2 en 3, van verordening nr. 883/2004 voor de vaststelling van verzoeksters recht op een uitkering in aanmerking moeten worden genomen (zie in die zin, met betrekking tot artikel 94, leden 2 en 3, van verordening nr. 1408/71, arrest van het Hof van 7 februari 2002, *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, punten 22-24).

- [24] Oostenrijk kan slechts verantwoordelijk zijn voor de inaanmerkingneming van de door verzoekster in België en Hongarije vervulde tijdvakken van kinderopvoeding voor de toekenning van haar recht op een ouderdomspensioen [Or. 9] voor zover is voldaan aan de voorwaarden van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 (zie conclusie van advocaat-generaal *Jääskinen* in de zaak *Reichel-Albert*, C-522/10, EU:C:2012:114, punten 62 e.v.). De voorwaarde van artikel 44, lid 3, van verordening nr. 987/2009 is niet vervuld, aangezien verzoekster noch in België, noch in Hongarije, al dan niet in loondienst, een werkzaamheid heeft uitgeoefend. Zelfs aangenomen dat in casu noch België, noch Hongarije [als telkens bevoegde woonlidstaat in de zin van artikel 11, lid 3, onder e), van verordening nr. 883/2004] tijdvakken van kinderopvoeding in aanmerking zou nemen (artikel 44, lid 2, eerste volzin, van verordening nr. 987/2009), zou Oostenrijk niet subsidiair verantwoordelijk zijn in de zin van artikel 44, lid 2, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009, aangezien verzoekster in december 1987 (het tijdstip waarop de inaanmerkingneming van het tijdvak van kinderopvoeding voor haar eerste zoon aanving), in Oostenrijk geen werkzaamheid, al dan niet in loondienst, uitoefende.
- [25] Tegen die achtergrond is volgens het Oberste Gerichtshof een prejudiciële beslissing van het Hof betreffende de uitlegging van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 vereist.
- [26] *Mogelijke schending van het primaire recht:*
- [27] Overeenkomstig artikel 21 VWEU heeft iedere burger van de Unie het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij de Verdragen en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.
- [28] Artikel 44 van verordening nr. 987/2009 is door de Uniewetgever ingevoerd als reactie op de rechtspraak van het Hof in de zaken *Elsen* (C-135/99, EU:C:2000:647) [Or. 10] en *Kauer*, waarvan de reikwijdte diende te worden afgebakend (overweging 14 van verordening nr. 987/2009; conclusie van advocaat-generaal *Jääskinen*, EU:C:2012:114, punt 3). Die bepaling kan zeker worden beschouwd als een uitvoeringsbepaling die het recht van vrij verkeer van artikel 21 VWEU op rechtmatige wijze inperkt. Dit volgt reeds uit het feit dat verordening nr. 883/2004 en verordening nr. 987/2009 niet strekken tot harmonisatie of zelfs maar aanpassing, maar uitsluitend tot coördinatie van de door de lidstaten geschapen stelsels van sociale zekerheid. De verzekerden kunnen niet verlangen dat hun verhuizing naar een ander lidstaat geen gevolgen heeft voor het soort of de hoogte van de prestatie waarop zij in hun lidstaat van herkomst recht hadden (arrest van het Hof van 14 maart 2019, *Vester*, C-134/18, EU:C:2019:212, punten 32 e.a.). Tevens is volgens artikel 1, onder t), van verordening nr. 883/2004 met betrekking tot de vraag welke tijdvakken als verzekeringstijdvakken moeten worden erkend en hoe deze kwalitatief worden beoordeeld, altijd de wetgeving relevant van de lidstaat waarin die tijdvakken zijn

vervuld (arrest van het Hof van 18 april 2013, *Mulders*, C-548/11, EU:C:2013:249, punt 37).

- [29] Tegen die zienswijze pleit echter dat verzoekster - zoals met name ook Kauer - uitsluitend in Oostenrijk heeft gewerkt en verzekeringstijdvakken heeft vervuld, zodat zou kunnen worden geargumenteed dat op grond van dat feit om primairrechtelijke redenen een voldoende nauwe band is gecreëerd met het Oostenrijkse socialezekerheidsstelsel (EU:C:2002:82, punt 32; EU:C:2012:114, punt 35). De situatie in casu verschilt van die in de zaak *Kauer* voor zover verzoekster in tegenstelling tot Kauer ten tijde van de geboorte van haar kinderen niet meer in Oostenrijk verbleef. De onderhavige situatie is echter wel vergelijkbaar met die in de zaak *Reichel-Albert* [Or. 11]. Aan het arrest van het Hof in die zaak lag nog verordening nr. 1408/71 ten grondslag, die geen met artikel 44 van verordening nr. 883/2004 vergelijkbare regeling bevatte. Het Hof legde echter de nadruk op de primairrechtelijke grondslag van zijn beslissing, met name door vast te stellen dat aan de te bevestigen nauwe band van *Reichel-Albert* met het Duitse socialezekerheidsstelsel ook geen afbreuk kon worden gedaan door de pas in 1991 geschapen en dus nog niet toepasbare bevoegdheidsnorm van artikel 13, lid 2, onder f), van verordening nr. 1408/71 [thans: artikel 11, lid 3, onder e), van verordening nr. 883/2004], uit hoofde waarvan gedurende de opvoedingstijdvakken de verantwoordelijkheid gelegen was bij België als woonlidstaat.
- [30] *Mogelijke schending van het Unierechtelijke beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen:*
- [31] Aangezien verordening nr. 1408/71 geen met artikel 44 van verordening nr. 883/2004 vergelijkbare regeling bevatte en verzoekster de tijdvakken van kinderopvoeding binnen de temporele werkingssfeer van die verordening heeft vervuld, zijn er ook in casu - uitgaande van de reeds toegelichte rechtspraak van het Hof - sterke argumenten die ervoor pleiten dat de in België en Hongarije vervulde tijdvakken van kinderopvoeding moeten worden gekwalificeerd als naar Oostenrijks recht te beoordelen tijdvakken van kinderopvoeding, aangezien binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 zou moeten worden uitgegaan van een voldoende nauwe band van verzoekster met het Oostenrijkse socialezekerheidsstelsel. Zo bezien is verzoeksters situatie na de inwerkingtreding van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 op 1 mei 2010, dat wil zeggen lang nadat zij de tijdvakken van kinderopvoeding heeft vervuld, verslechterd.
- [32] Volgens vaste rechtspraak van het Hof maakt het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen deel uit van [Or. 12] de rechtsorde van de Unie en moet het door de lidstaten bij de uitvoering van voorschriften van de Unie worden nageleefd (arrest van het Hof van 11 juli 2002, *Marks & Spencer*, C-62/00, EU:C:2002:435, punt 44). In beginsel is het in overeenstemming met dat beginsel dat een nieuwe regeling van toepassing is op de toekomstige gevolgen van situaties die onder de oude regeling zijn ontstaan. Het beginsel verzet zich er evenwel tegen dat een rechthebbende door een wijziging in de nationale regeling

met terugwerkende kracht een op grond van een vroegere regeling verworven recht wordt ontnomen (arrest van het Hof van 12 mei 2011, *Enel Maritsa Iztok 3*, C-107/10, EU:C:2011:298, punt 39). Dat betekent dat de voorschriften van materieel Unierecht aldus moeten worden uitgelegd dat zij ten aanzien van vóór hun inwerkingtreding verworven rechtsposities alleen gelden voor zover uit de bewoordingen, doelstelling of opzet daarvan blijkt dat er zulke gevolgen aan dienen te worden toegekend (arrest van het Hof van 11 december 2008, *Commissie/Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, punt 44).

[33] Het Oberste Gerichtshof gaat niet voorbij aan het feit dat artikel 44 van verordening nr. 987/2009 verenigbaar kan zijn met het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen voor zover die bepaling (enkel) van toepassing is op toekomstige gevolgen - verkrijging en hoogte van een ouderdomspensioen - van de vóór de inwerkingtreding ervan vervulde tijdvakken van kinderopvoeding. Verzoekster heeft echter altijd uitsluitend aan het Oostenrijkse socialezekerheidsstelsel premie betaald en heeft alleen in Oostenrijk een werkzaamheid uitgeoefend. Reeds op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 44 van verordening nr. 987/2009 bestond er een voldoende nauwe band met het Oostenrijkse socialezekerheidsstelsel. Het Oberste Gerichtshof is derhalve van oordeel dat verzoekster een rechtspositie kan hebben verworven die door artikel 44 van verordening nr. 987/2009 wordt aangetast op een wijze die indruist tegen het **[Or. 13]** beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen.

[34] *Tweede prejudiciële vraag:*

[35] De PVA voert aan dat verzoekster de tijdvakken van kinderopvoeding heeft vervuld in staten die in beginsel voorzien in inaanmerkingneming van dergelijke tijdvakken. Tot dusver bestaat er nog geen rechtspraak ter zake. Derhalve rijst ingeval de eerste prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord, de verdere vraag naar de betekenis van het bepaalde in artikel 44, lid 2, eerste volzin, eerste zinsdeel, van verordening nr. 987/2009, namelijk dat door de op grond van titel II van verordening nr. 883/2004 verantwoordelijke lidstaat „[g]een kinderopvoedingstijdvak in aanmerking wordt genomen”. Dit kan aldus worden opgevat dat, enerzijds, de betrokken lidstaat in het concrete individuele geval geen kinderopvoedingstijdvak in aanmerking neemt dan wel, anderzijds, die lidstaat in de lijst van verzekeringstijdvakken voor het ouderdomspensioen niet voorziet in tijdvakken van kinderopvoeding (conclusie van advocaat-generaal *Jääskinen*, EU:C:2012:114, punt 67).

[36] **VII. Schorsing van de behandeling van de zaak:**

[37] [OMISSIS] [procedurerechtelijke opmerkingen]

[OMISSIS] Wenen, 13 oktober 2020

[OMISSIS]